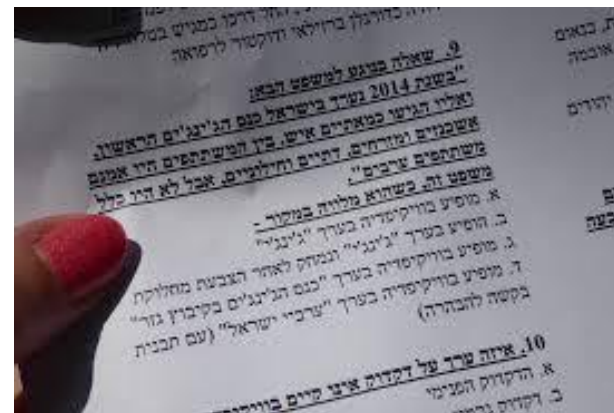

מיומנויות של כתיבת תשובות לשאלות פתוחות ולשאלות ברירה

דנה ברנדייס – המכללה האקדמית בית ברל

כתיבת תשובות לשאלות פתוחות, מדוע קשה לנו?

קשה לדעת ממה להתחיל

השאלה לא מובנת

ישנן דרישות רבות מדי בשאלה

מה פירוש מילות ההוראה?

איך מתייחסים לכל חלקי השאלה?

חסר במיומנויות לכתובה אקדמית

קשר לא ברור בין הידע לבין דרישות המשימה

מיומנויות חשובות בפתרון מבחן

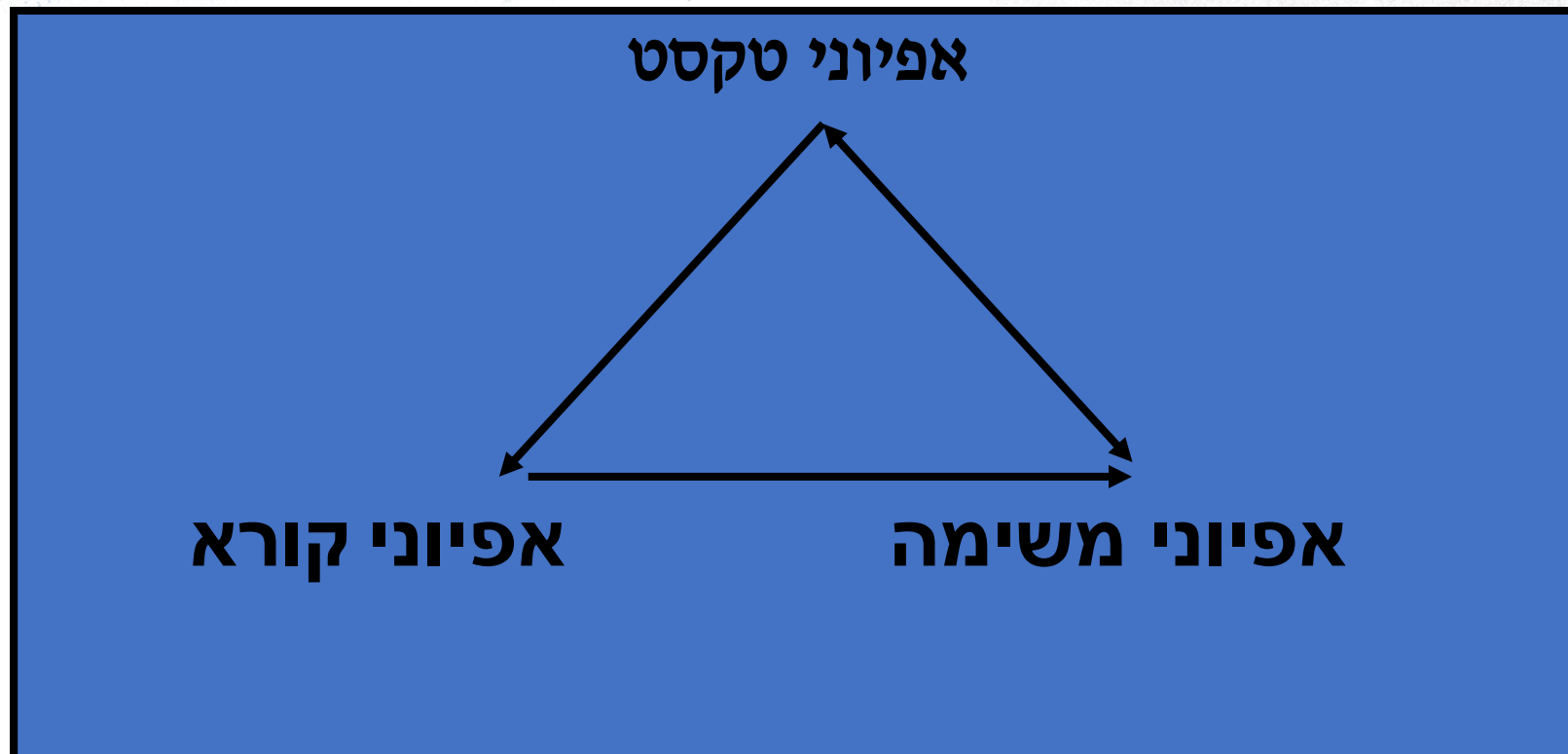
1. קראו היטב את ההנחיות שבתחילת המבחן. זה לא בזבוז זמן!

2. התחילו תמיד בשאלות הקלות שיבזזו לכם מעט זמן, אך סמנו לעצמכם מה עליכם להשלים.

3. עבדו עם שעון וחלקו את הזמן לפי מורכבות המטלה. לא הספקתם? עברו הלאה, אל תתקעו.

4. למדו מהן מילות הוראה ומילות שאלה ומה ההבדל ביניהן.

אפיוני טקסט קורא ומשימה

הידע המטה קוגניטיבי של הלומד

הידע המטה קוגניטיבי כולל שליטה בשלושה מרכיבים
והבנת הקשר ביניהם:

מאפייני הקורא - על הקורא לפתח מודעות למאפייניו ולהכיר
את: רמת הידע שלו, העניין שלו, האסטרטגיות שבהן הוא
שולט, העמדות שלו ואמונותיו.

מאפייני טקסט- הכרות הקורא ומודעותו למרכיבים כגון:
הנושא, התוכן, מידת העניין שהטקסט מעורר,
שכיחות והיכרות עם אוצר המילים ומבנה הטקסט ומורכבותו.

מאפייני המשימה- משימות שונות מחייבות
תהליכים קוגניטיביים שונים והתאמתן למשימה,
קורא יעיל צריך להיות ער למטרת הקריאה
ולמטרת המשימה. עליו להבין מה נדרש ממנו ומה פירוש ההוראות.

ישנן כמה סיבות, הקשורות בשני צרכים
שונים, לשימוש בסלפי אצל ילדים, ציינו
אותן והסבירו את הצרכים השונים.

ישנן כמה סיבות, הקשורות בשני צרכים
שונים, לשימוש בסלפי אצל ילדים, ציינו
אותן והסבירו את הצרכים השונים.

על פי קוהוט והיגינס, כיצד ניתן להגיע
ל"תחושת עצמי אותנטית" ומהם הקשיים
העומדים בפני בני דור ה-Z בהשגת
תחושה זו?

על פי קוהוט והיגינס, כיצד ניתן להגיע
ל"תחושת עצמי אותנטית" ומהם הקשיים
העומדים בפני בני דור ה-Z בהשגת
תחושה זו?

הפסיכולוג טורי היגינס מציג שלושה "מרחבי
עצמי" המתקיימים בכל אדם. מה בינם לבין
מצבם הנפשי של בני נוער העסוקים כל העת
בתמונות המועלות לרשתות החברתיות?

הפסיכולוג טורי היגינס מציג שלושה "מרחבי
עצמי" המתקיימים בכל אדם. **מה בינם לבין**
מצבם הנפשי של בני נוער העסוקים כל העת
בתמונות המועלות לרשתות החברתיות?

אלדד חבושה העניק למאמרו את הכותרת
"מצלמים סלפי ומאבדים את עצמם".
הסבירו כותרת זו על פי פסיכולוגיית העצמי.

אלדד חבושה העניק למאמרו את הכותרת
"מצלמים סלפי ומאבדים את עצמם".
הסבירו כותרת זו על פי "פסיכולוגיית
העצמי".

מה עיקריה של פסיכולוגיית העצמי?

מי הגה את פסיכולוגיית העצמי?

מדוע הילדים "מאבדים את עצמם"?

נתחו בעצמכם

1. השוו בין השירים "ראי אדמה" מאת שאול טשרניחובסקי ו"גשם בשדה קרב" מאת יהודה עמיחי. אין להגיש תשובה בטבלה – כתבו תשובה מפורטת ונמקו את טענותיכם. תשובה מלאה תכלול לפחות שלושה הבדלים משמעותיים ושתי נקודות דמיון. השתמשו במושגים שנלמדו בכיתה.

2. א. הציעו פרשנות לשירה של נעמי שמר "ירושלים של זהב".

ב. מהי לדעתכם העמדה הפוליטית שמשקף השיר? נמקו את טענתכם בעזרת ציטוטים מהשיר עצמו.

ג. מהי לדעתכם העמדה שמבטא השיר "ירושלים של ברזל" מאת מאיר אריאל? במה היא שונה

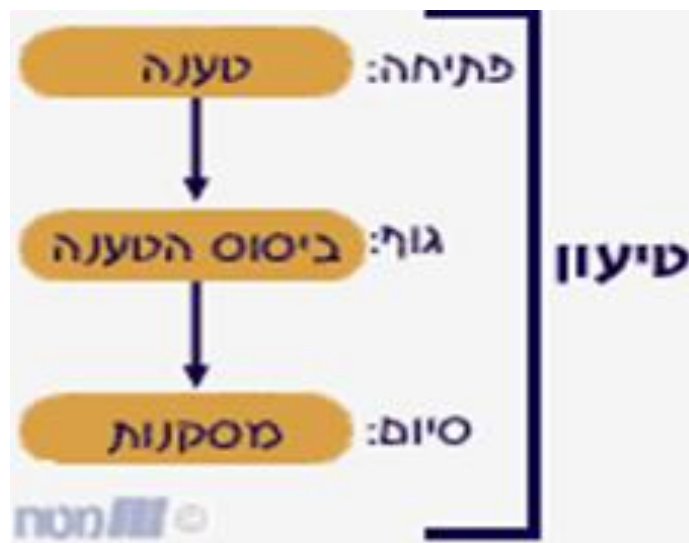
מהעמדה המבוטאת בשיר המקורי של שמר? נמקו את טענתכם בעזרת ציטוטים מהשיר עצמו.

מה נדרש בכתיבתה של תשובה אקדמית?

1. ידע והתמצאות בתוכן הנלמד.
2. התמקדות במשימה ובשאלה באופן המדויק ביותר.
3. מיומנות של כתיבה טיעונית.
4. הקפדה על כללי הכתיבה האקדמית.

מה היא כתיבה טיעונית?

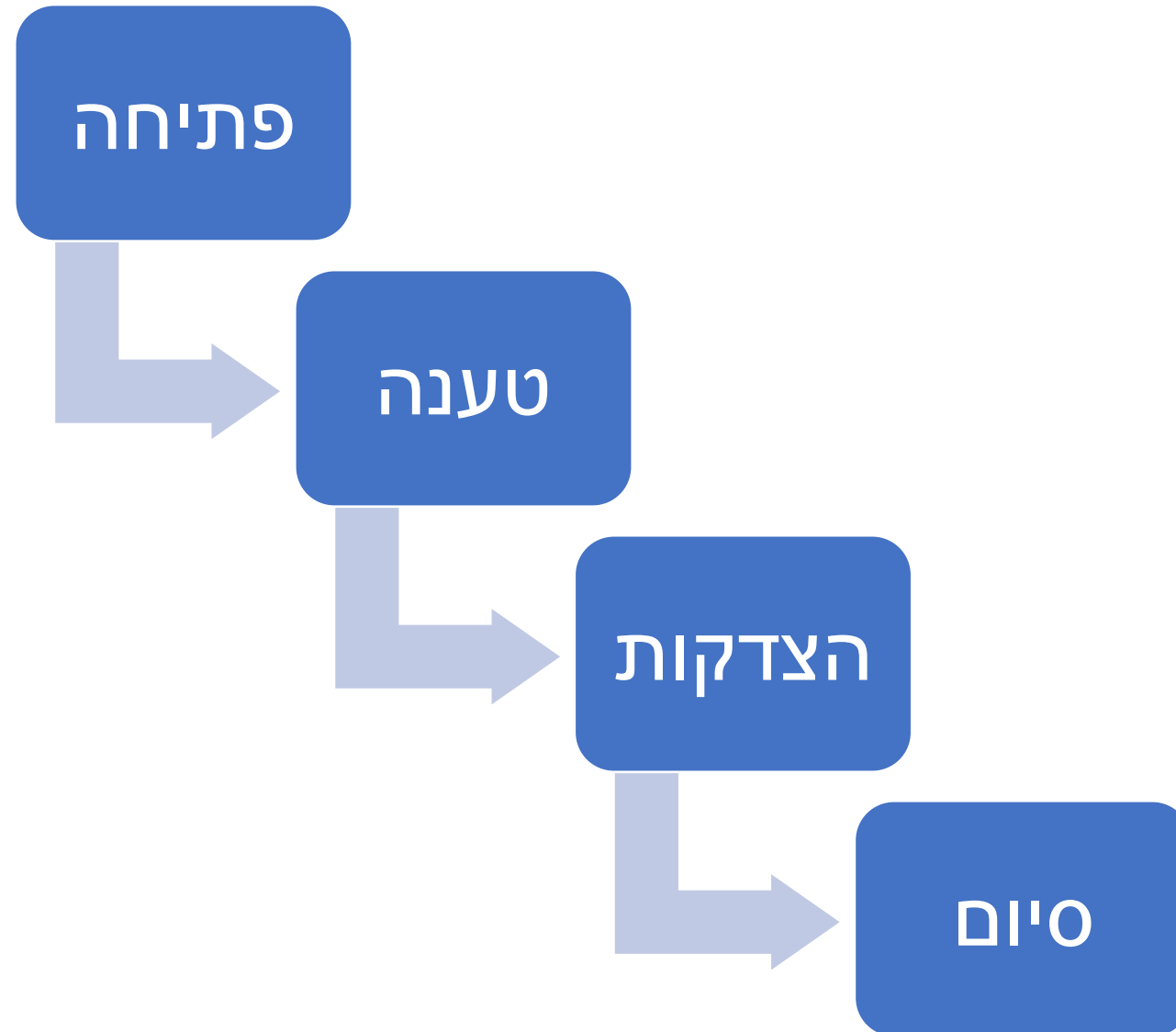
הכתיבה הטיעונית מציגה טיעון / דעה / הנחה של גורם כלשהו - חוקר, או עמדה אישית, שיש להוכיח אותה ולשכנע בצדקתה.

כתיבה טיעונית מחקרית

בכתיבה האקדמית של תשובות לשאלות (בעקבות מאמר מחקרי) נתייחס לרוב לטענתו של חוקר ולנימוקיו בנושא מסוים. יהיה עלינו להסביר את התיאוריה שלו, להוכיחה ולנמקה בקשר לשאלה שנשאלה.

ארבעה מרכיבים לכתיבה טיעונית

לא כותבים תשובה מבלי לתכנן אותה.
יש לקחת בחשבון את ארבעת המרכיבים,
ובסיום הכתיבה לערוך "בקרת איכות"
ולוודא את קיומם בתשובה.

פתיחה

בכל תשובה צריכה להיות פתיחה המקשרת אל השאלה
ואל הנושא הנידון.
לא פותחים תשובה במילת קישור או במילה "לדעתי".

הפסיכולוג טורי היגינס מציג שלושה "מרחבי עצמי" המתקיימים בכל אדם. מה בינם לבין מצבם הנפשי של בני נוער העסוקים כל העת בתמונות המועלות לרשתות החברתיות?

"בכל אדם קיימים, לפי היגינס, שלושה מרחבי עצמי:
א...ב...ג...ככל שבני נוער עסוקים יותר בהפניית הקשב שלהם
לדמותם ונוצר פער בין מרחבי העצמי שלהם, כך...."

טענה

הטענה מתייחסת למה שנשאל בשאלה והיא מנוסחת באופן ברור
וחד משמעי:

"**הקשר** בין שלושה מרחבי העצמי שצוינו לבין מצבם הנפשי של בני
הנוער העוסקים בתמונות במדיה החברתית **הוא**....ניתן להסביר קשר
זה באמצעות..."

" קוהוט והיגינס **טוענים כי**..."

טענה בלבד לא מספיקה

כל טענה **מחייבת** ביסוס.
הביסוס יכול להיעשות באמצעות פירוט, נימוק, דוגמות,
הסבר והוכחות מתוך הכתוב. כל אלה **יתמכו בטענה ויפתחו אותה.**

טיעון = טענה + הצדקות

על פי קוהוט והיגינס, כיצד ניתן להגיע ל"תחושת עצמי אותנטית" ומהם הקשיים העומדים בפני בני דור ה-Z בהשגת תחושה זו?

קוהוט והיגינס רואים בתחושת עצמי אותנטית את ה....
לפי חוקרים אלה תחושת הערך העצמי של האדם מתפתחת כתוצאה
מאינטראקציה עם סביבתו החברתית. הם מצאו כי הקשיים העומדים
בפני דור ה-Z בהשגת תחושה זו נעוצים ב....

סיום

כשמסיימים תשובה יש לסכם את הדברים ולו במשפט אחד.

ראינו אם כן כי....

מכל הנאמר ניתן להבין כי...

לסיכום...

בתשובה זו עמדנו על עקרונות ולמדנו כי...

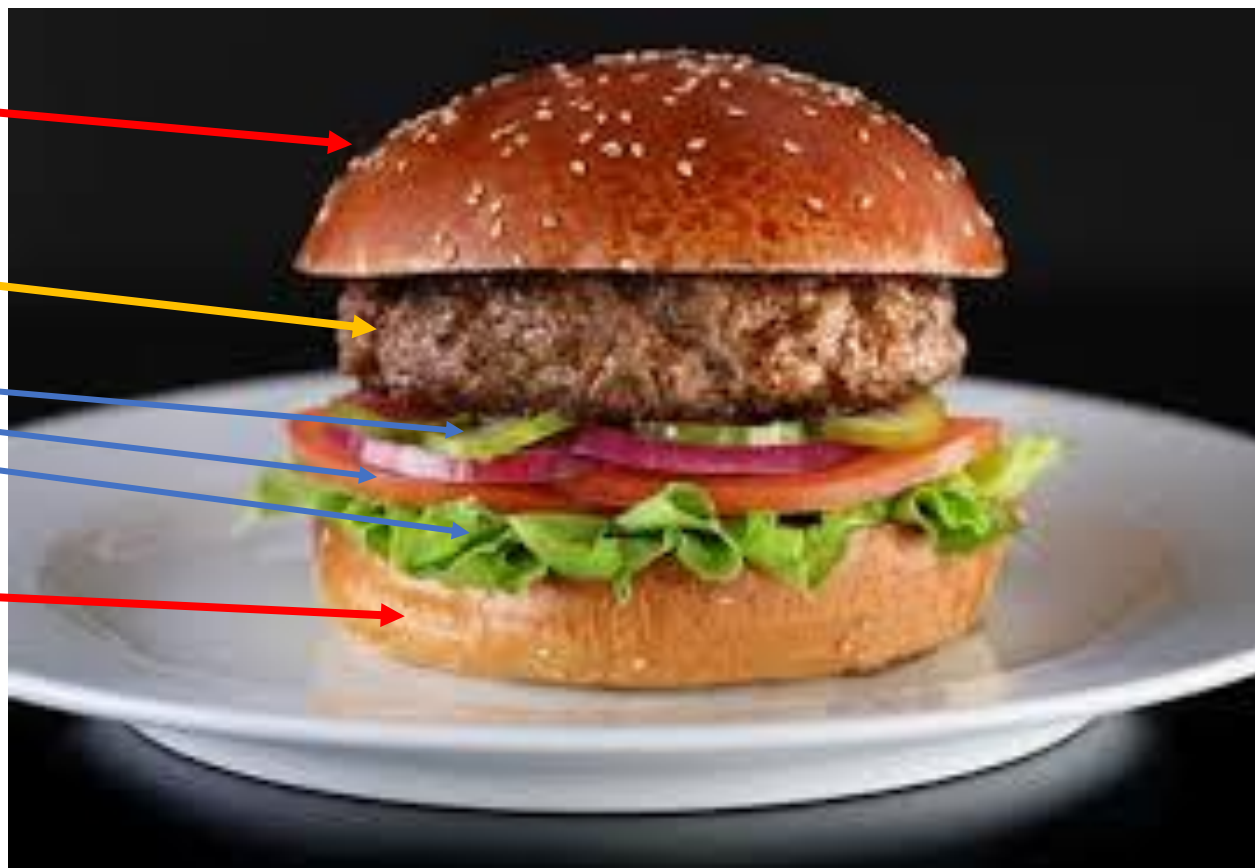
מה בין טקסט טיעוני להמבורגר?

פתיחה

טענה

הצדקות

סיום

כללים לכתיבת תשובה טיעונית טובה

מבנה - התשובה צריכה להיות בנויה מ- 4 חלקים מרכזיים:
פתיחה, טענה, הצדקות- גוף, סיום.

סדר לוגי- המשפטים בתשובה צריכים להיות מסודרים ברצף הגיוני
זה אחר זה כך שהקורא יבין את הרעיון.

לכידות- הפסקה מכוונת לענות באופן מדויק על השאלה שנשאלה.
לא לסטות לעניינים אחרים.

רצף וקישוריות – כל המשפטים המרכיבים את התשובה צריכים להיות מקושרים זה לזה בעזרת מילות קישור מתאימות על מנת ליצור זרימה טבעית בקריאה.

הרחבה – תשובה צריכה להיות מעובה, כך שכל משפט יוסיף על קודמו, אך אין לחזור על מה שכבר נאמר.

סגנון/לשון/שפה - משפטים ברורים ובהירים, שימוש בסימני פיסוק, אוצר מילים מגוון ועשיר, משלב לשון התואם שפה כתובה.

איך מאזכרים חוקר בכתיבה האקדמית?

מבנה ההפניה בגוף העבודה כולל **רק את שם המשפחה של המחבר ושנת הפרסום.**

ניתן לשלב את ההפניה בתוך הטקסט במספר אופנים:

אם שם המחבר מופיע כחלק מהטקסט ברצף הכתיבה יש לאזכר בסוגריים את שנת הפרסום בלבד. בכל מקרה אחר יש לאזכר בסוגריים את שם המשפחה של המחבר ושנת הפרסום מופרדים בפסיק. במקרים שבהם שם המחבר ושנת הפרסום מובאים כחלק מהטקסט ברצף הכתיבה אין צורך להביא אזכור כלשהו בסוגריים.

מק'נילי (2010) מביא מספר הגדרות המתייחסות לקבוצה כשלם...

ניתן למנות מספר הגדרות שונות המתייחסות לקבוצה כשלם
(מק'נילי, 2010)...

מק'נילי בספרו משנת 2010 מביא מספר הגדרות המתייחסות
לקבוצה כשלם...

וברשימת המקורות יופיע כך:

מקנילי, ג' (2010). טיפול קבוצתי אנליטי באמצעות אמנות. קרית
ביאליק: אח.

החל דרכו כמגיש בטלוויזיה
כדורגלן ברזילאי ודוקטור לרפואה

9. שאלה בנוגע למשפט הבא:
"בשנת 2014 נערך בישראל כנס הג'ינג'ים הראשון.
ואליו הגיעו כמאתיים איש. בין המשתתפים היו אמנם
משתתפים ומזרחים, דתיים וחילוניים, אבל לא היו כלל
משפט זה, כשהוא מלווה במקור -
א. מופיע בוויקיפדיה בערך "ג'ינג'י"
ב. הופיע בערך "ג'ינג'י" ונמחק לאחר הצבעת מחלוקת
ג. מופיע בוויקיפדיה בערך "כנס הג'ינג'ים בקיבוץ גזר"
ד. מופיע בוויקיפדיה בערך "ערביי ישראל" (עם תבנית בקשה להבהרה)

10. איזה ערך על דקדוק אינו קיים בוויקיפדיה?
א. הדקדוק הפנימי
ב. הדקדוק גרמי

בשאלות רב ברירה
נדרש מהסטודנטים
לבחור
תשובה אחת
או יותר
מתוך כמה
תשובות אפשריות

שאלות ברירה – המלצות כלליות

1. בקריאה ראשונה ענו תשובות שאתם יודעים בוודאות וסמנו את מה שלא.
2. בכל שאלה הדגישו מילות שאלה ושלילה.
3. צמצמו את התשובות ע"י מחיקת תשובות פחות הגיוניות.
4. לקראת סוף הבחינה אם עדיין אינכם יודעים את התשובה, נחשו !
5. לא כדאי לשנות תשובה שסימנתם, אם אין לכך סיבה טובה.
6. אם השאלה לגמרי לא ברורה, כדאי לשאול את המורה.
7. לפני ההגשה, וודאו שעניתם על כל השאלות.

שאלות ברירה

מהי "שקילות פסיכולוגית"?

1. שקילות פסיכולוגית היא מצב מנטלי שמאפיין ילדים צעירים.
2. שקילות פסיכולוגית היא מצב מנטלי המאפיין את בני דור ה Z.
3. שקילות פסיכולוגית היא מצב של חוסר הפרדה בין דמיון ומציאות.
4. שקילות פסיכולוגית היא מצב שבו העולם הוירטואלי נחווה כעולם האמיתי.

שאלות ברירה

מהי "שקילות פסיכולוגית"?

1. שקילות פסיכולוגית היא מצב מנטלי שמאפיין ילדים צעירים.
2. שקילות פסיכולוגית היא מצב מנטלי המאפיין את בני דור ה Z.
3. **שקילות פסיכולוגית היא מצב של חוסר הפרדה בין דמיון ומציאות.**
4. שקילות פסיכולוגית היא מצב שבו העולם הוירטואלי נחווה כעולם האמיתי.

על פי היגינס מהו המקור למצוקה נפשית בקרב דור ה-Z?

1. כאשר המתבגר עסוק יתר על המידה בהפניית הקשב לפערים שבין מרחבי העצמי השונים שלו. דור ה-Z העצמי האידאלי המשתקף ברשתות החברתיות נמצא בפער גדול מהעצמי הרצוי והעצמי הממשי.
2. הגדרותיו של היגינס אינן רלוונטיות לדור ה-Z כי הרבה דברים השתנו מאז.
3. דור ה-Z מפנה את עיקר הקשב שלו לסביבה, וכך העצמי הממשי מושפע יתר על המידה מדרישות חברתיות המועצמות ברשתות החברתיות.
4. העיסוק העצמי הגובר של בני הנוער בנעשה בכל מה שקורה ברשתות החברתיות לא מאפשר להם להפנות את הקשב למרחבי העצמי השונים וכך נפגע תהליך גיבוש הזהות האוטנטית שלהם.

על פי היגינס מהו המקור למצוקה נפשית בקרב דור ה-Z?

1. כאשר המתבגר עסוק יתר על המידה בהפניית הקשב לפערים שבין מרחבי העצמי השונים שלו. דור ה-Z העצמי האידאלי המשתקף ברשתות החברתיות נמצא בפער גדול מהעצמי הרצוי והעצמי הממשי.
2. הגדרותיו של היגינס אינן רלוונטיות לדור ה-Z כי הרבה דברים השתנו מאז.
3. דור ה-Z מפנה את עיקר הקשב שלו לסביבה, וכך העצמי הממשי מושפע יתר על המידה מדרישות חברתיות המועצמות ברשתות החברתיות.
4. העיסוק העצמי הגובר של בני הנוער בנעשה בכל מה שקורה ברשתות החברתיות לא מאפשר להם להפנות את הקשב למרחבי העצמי השונים וכך נפגע תהליך גיבוש הזהות האותנטית שלהם.

אסטרטגיות לפתרון שאלות ברירה

1. נסו לקרוא את השאלה (הגזע) ולענות עליה מבלי להתייחס למסיחים.
2. אל תמהרו לסמן. קראו היטב את כל המסיחים וחשבו לפני הסימון.
3. סמנו מילות מפתח בשאלות.
4. סמנו מושגים ומילות יחס כמו: ב, כ, ל, בתוך.
5. שימו לב למילות שלילה: חוץ מ, לא, אינו.
6. זכרו ששאלת רב ברירה נעוצה בפרטים הקטנים ובהבדלים דקים.
7. לרוב שתי תשובות לגמרי לא נכונות, תשובה אחת קרובה מאוד ורק אחת נכונה.
8. אם פסלנו מסיח והוא מופיע אחר כך בשילוב עם מסיח אחר, פסלו גם אותו.

תודה על
ההקשבה,
שאלות

